

POSTANOWIENIE

Dnia 17 sierpnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z wniosku Skarbu Państwa - Starosty Pilskiego
przy uczestnictwie M. D., M. D.1 oraz Gminy Kaczory
o stwierdzenie zasiedzenia,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 17 sierpnia 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestników postępowania
M. D. i M. D.1
od postanowienia Sądu Okręgowego w Poznaniu
z dnia 22 maja 2015 r., sygn. akt II Ca 1562/14,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od M. D. i M. D1 na rzecz Gminy Kaczory kwotę 1.800 (jeden tysiąc osiemset) zł oraz na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) zł - tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, skierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń

umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tych celów służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Pełnomocnik uczestników M. D. oraz M. D.1 w skardze kasacyjnej wniesionej od postanowienia Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 22 maja 2015 r. wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oparł na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt. 4 k.p.c.

Uzasadniając oczywistą zasadność skargi kasacyjnej pełnomocnik uczestników zarzucił Sądowi drugiej instancji oczywiście błędną wykładnię art. 172 § 2 w zw. z art. 172 § 1 k.c., zastosowanie art. 172 § 2 w zw. z art. 172 § 1 k.c., pomimo że z dokonanych przez Sąd ustaleń wynika, „iż nie wiadomo, czy wnioskodawca nabył własność w toku postępowania wywłaszczeniowego oraz naruszenie art. 378 § 1 oraz 328 § 2 k.p.c. przez nierozpoznanie jednego z zarzutów apelacji.

Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej należy wykazać, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom, były więc dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156).

Szczegółowa analiza wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, że powołana przesłanka wystąpiła. Nie można bowiem podzielić twierdzenia pełnomocnika uczestników, że „nie prowadzi zaś do zasiedzenia posiadanie w ramach wykonywanej władzy publicznej (np. droga publiczna), bowiem jest to posiadanie pozbawione woli zatrzymania rzeczy dla

siebie, lecz charakteryzujące się wolą udostępnienia rzeczy nieorganicznej ilości osób do korzystania z niej”. W licznych orzeczeniach Sądu Najwyższego, wydanych już po podjęciu uchwały pełnego składu Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2007 r., III CZP 30/07 (OSNC 2008 nr 5, poz. 43), utrwalili się poglądy, że jeżeli Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego nie uzyskali decyzji potwierdzającej ich prawo własności do nieruchomości zajętej pod drogą publiczną, to uregulowanie stanu prawnego tych nieruchomości mogą dochodzić także poprzez stwierdzenie zasiedzenia wskazując spełnienie przesłanek przewidzianych w art. 172 k.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2014 r., I CSK 658/13, nie publ. oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2010 r., I CSK 359/09, nie publ.). Wbrew twierdzeniom pełnomocnika uczestników, że posiadanie Skarbu Państwa nie wypełniało cech posiadania samoistnego, ponieważ było władztwem publicznym, należy podkreślić, że charakter obiektów należących do Skarbu Państwa i przeznaczonych od ogólnego użytku nie wpływa na przysługujący do nich Skarbowi Państwa tytuł własności, a tym samym na możliwość nabycia przez ten podmiot prawa ich własności przez zasiedzenie, o ile tylko zostaną spełnione ustawowe przesłanki (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2015 r., III CSK 323/14, nie publ. i powołane tam orzecznictwo).

Przyjęty w zaskarżonym postanowieniu pogląd nie jest zatem w sposób oczywiście sprzeczny z niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa oraz z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć, a tylko taka wadliwość mogłaby uzasadnić przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Także pozostałe przedstawione w skardze kasacyjnej argumenty nie potwierdzają tezy, że w sprawie doszło do oczywistego naruszenia prawa oraz, że w wyniku takiego naruszenia zapadło w sądzie drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Na wnioski Gminy Kaczory oraz Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa zawarte w odpowiedzi na skargę kasacyjną Sąd Najwyższy orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 520 § 2 w zw. z § 7

pkt 1 w zw. z § 6 pkt 7 w zw. z 13 ust. 4 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 461).

aj